

In dit nummer:

- * *ACTIVITEITENKALENDER*
- * *VOORWOORD*
- * *GEBONDEN JEUGD (4)*
- * *LANDBOUW IN OOSTENDE (2)*
- * *MUITO OBRIGADO, PORTUGAL! (5)*
- * *HONDERD JAAR GELEDEN:
REDDERSDISPENSARIUM*
- * *KIEKJES, KOETJES & KALFJES*

1988

10

1998

Gidsenblad
LANGE NELLE
OOSTENDE

Driemaandelijks blad van de afdeling OOSTENDE
van de WESTVLAAMSE GIDSENKRING vzw
Afgiftekantoor OOSTENDE 1
Verantwoordelijke uitgever en redactie
Dirk Beirens, Floralaan 7, 8400 Oostende

1988

10

1998

IN DIT NUMMER:

Inhoud:

107	ACTIVITEITENKALENDER	REDACTIE
110	VOORWOORD	MARC LOY
111	GEBONDEN JEUGD (4)	RICHARD QUAEGBEUR
117	LANDBOUW IN OOSTENDE (2)	GILBERT MANHAEVE
121	MUITO OBRIGADO, PORTUGAL! (5)	DIRK BEIRENS
124	100 JAAR GELEDEN: REDDERSDISPENSARIUM	LUCIEN VALCKE
126	KIEKJES, KOETJES & KALFJES	REDACTIE

Verantwoordelijke uitgever en redactie:

Dirk Beirens, Floralaan 7, 8400 Oostende

De medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen
(overname mag, mits bronvermelding)

Vormgeving:

Herman Moerman, Parijsstraat 11/6, 8400 Oostende

Secretariaat:

Patricia Veris, Nachtegalenlaan 50, 8400 Oostende

Voorzitter:

Marc Loy, Batterijstraat 70, 8450 Bredene

Dispatching:

(059) 80 73 81 (Fax en telefoon)

Rekeningnummer:

068-2075070-73

Lidmaatschapsbijdrage 1999 = 500 BEF

1988

10

1998

**Wilt u zeker weten
of een activiteit al dan niet doorgaat,
contacteer secretaris Patricia Veris:
tel. (059) 80 62 39 - fax (059) 80 12 54**

AANDACHT!

*Op Vrijdag 18 december 1998, tussen 19 en 21 uur kunnen de 1998-leden, hun jaarboek "Jules Lagae, een biografie" ophalen in de thuisbasis van de Culturele Raad, 'Den Anklap, Leffingestraat 85 in Oostende.
Lees daarover meer op het einde van deze activiteitenkalender.*

DE OOSTENDSE VISSERIJ

**Vrijdag 15 januari 1999 om 20.00 uur in zaal "Den Anklap",
Leffingestraat 85, Oostende**

Voordracht door de heer Flor Vandekerckhove. De Oostendse visserij is vandaag nog maar een schim van wat ze eens geweest is.

Maken we de doodsstrijd van deze gemeenschap mee of is er nog een kans op beterschap? Hoe is de opkomst en neergang van de Oostendse visserij verlopen? Welke motor zat er achter die beweging? Welke problemen hebben de vissers vandaag op te lossen als ze in de toekomst ook nog een rol willen spelen?

Leden: gratis - niet-leden: 50 BEF

*

OVER DE PAARDENRENNEN

**Vrijdag 26 februari 1999 om 20.00 uur in zaal "Den Anklap",
Leffingestraat 85, Oostende**

Voordracht door de heer Omer Vilain. Wij bezitten in Oostende één van de mooiste

hippodrooms van Europa. Maar wat weten wij ervan?

In zijn uiteenzetting geeft de heer Vilain eerst een beknopt overzicht van de geschiedenis van de Wellingtonrenbaan en vervolgens legt hij de vlucht- en drafrennen uit.

Daarna komt de organisatie zelf aan bod met een verduidelijking van de functie van de verschillende gebouwen.

Over het gokken zelf kan de spreker blijven vertellen want het is een wereld op zichzelf; men moet maar 's een gedrukt programma bestuderen.

Van de gelegenheid maakt Omer ook gebruik om heel wat renbaanterminologie te verklaren zoals stallen, eigenaars, trainers, jockeys, drivers, lads, pari-mutuel, bookmakers, signaleurs enz.

Kortom, het gaat over zaken die een toevallige bezoeker van de renbaan moeilijk begrijpt maar die een gids op een aangename wijze uit de doeken kan doen.

Leden: gratis - niet-leden: 50 BEF

*

DRIE EEUWEN MILITAIR HOSPITAAL IN OOSTENDE

**Vrijdag 26 maart 1999 om 20.00 uur in zaal "Den Anklap",
Leffingestraat 85, Oostende**

Geïllustreerde voordracht door de heer Freddy Hubrechtsen.

Hospitium, hospes, hospitaal zijn allemaal woorden die met gastvrijheid te maken hebben...

Een gasthuis met een gastheer die gasten (passanten, in het laatste geval zieken) bij zich opneemt? Het woord 'gasthuis' werd trouwens heel lang in de volksmond gebruikt voor hospitaal, ziekenhuis of kliniek.

Oostende was een van de allereersten in Europa om een vast militair gasthuis (hospitaal) in te richten. Een burgerhospitaal was er toen niet.

Hoe kwam het hospitaal tot stand, wie financierde het, wat gebeurde tijdens de verschillende bezettingen die onze stad gekend heeft, waar in de stad waren de verschillende hospitalen in de loop der tijden gevestigd?

Daar wordt antwoord op gegeven tijdens deze voordracht die met dia's geïllustreerd wordt.

Ook het ontstaan van het eerste burgerhospitaal wordt aangekaart.

Het militair hospitaal dat als instelling in 1639 al bestond, werd (definitief?) gesloten op 31 december 1993.

Leden: gratis - niet-leden: 50 BEF

IN MEMORIAM

Op 12 oktober 1998 overleed de heer Marcel Laplasse, vader van ons gidsend lid Jeannine Laplasse.

Op 11 november 1998 overleed de heer Gustaaf Lingier, schoonvader van ons bestuurslid Norbert Slambrouck.

Innige deelneming aan de beproefde families vanwege Gidsenkring Lange Nelle.

1999 Het Ensorjaar 1999

1 - **Zaterdag, 23 januari 1999.** Officiële opening van het Ensorjaar met een academische zitting om 11 uur in het Museum voor Schone Kunsten.

2 - **Maandag, 25 januari 1999.** Inhuldiging 15 Ensorbakens. Het doel van dit project is weer-, graffiti- en kleurbestendige bakens (panoramische panelen) op te stellen op het grondgebied van Oostende, van waaruit de kunstenaar een landschap of stadsgezicht heeft geschilderd. De bakens sieren de stad tot eind 1999.

3 - **Vrijdag en Zaterdag, 5 en 6 maart 1999.** Carnavalweekend in het teken van Ensor

4 - **Zaterdag 17 april 1999.** Ensorherdenking

in en bij het Duinenkerkje.

5 - **Weekend van 21-23 mei 1999.** Radio 3 in de stad.

6 - **Zaterdag 17 juli en Zaterdag 14 augustus 1999.** Project tableau vivant. Vijf markante werken van James Ensor worden op vijf verschillende plaatsen in de binnenstad uitgebeeld.

7 - **Week 2-7 augustus 1999.** Twee toneelstukken 'De intrede van Ensor in Oostende' in het kader van Theater aan Zee.

8 - **April 1999.** Bloementapijt met als onderwerp "De bloemenhoed".

9 - **Zondag 20 juni 1999.** Dag van de beiaard met Ensor- en belle époque-muziek.

10 - **Zondag 26 september 1999.** Dag van het orgel met programma (zie 20 juni)

11 - **September 1999.** Uitgifte postzegels James Ensor.

12 - **Najaar 1999.** Opvoering van Ensors totaalkunstwerk "La Gamme d'Amour" (voltooid in 1911) door balletschool Rose d'Ivry.

Ook de balletschool Marie-Ellen plant een Ensoriaanse balletopvoering.

13 - **Van 20 december 1998 tot 2 mei 1999.** Eerste tentoonstelling in het Museum voor Schone Kunsten: **James Ensor. De foto's, de roem.**

Biografische foto's van James Ensor, zijn familieleden en leefwereld. Portretten van James Ensor door andere kunstenaars. Kunstwerken die Ensor en/of zijn werk als inspiratie hebben. Publicaties, documenten, voorwerpen,...die verwijzen naar de faam van Ensor.

Het museum is gesloten van 3 tot 15 mei 1999.

14 - **Van 15 mei tot 31 augustus 1999.** Tweede tentoonstelling in het Museum voor Schone Kunsten: **Ensor. De volledige verzameling van het Museum voor Schone Kunsten Oostende.**

Inhoud catalogus: alle olieverfwerken, etsen, litho's, monotypes, tekeningen, geïllustreerde boeken en zes kostuums van het ballet "La Gamme d'Amour".

Het museum is gesloten van 1 tot 18 september 1999.

14 - **Van 19 september 1999 tot 21 januari 2000.** Derde tentoonstelling in het Museum voor Schone Kunsten: **Ensorgrafiek in confrontatie.**

De drukgrafiek van James Ensor geconfronteerd met drukgrafiek van voorlopers, tijdgenoten en navolgers.

Verder nog heel wat randevenementen

VERNIEUWING LIDMAATSCHAP

Dit is het laatste 1998-nummer van ons blad.

Het lidmaatschap 1999 gaat in op 1 januari en houdt in: (meestal gratis) deelname aan onze activiteiten zoals voordrachten, bezoeken, wandelingen en uitstappen. Bovendien ontvangt elk lid het driemaandelijks gidsenblad met activiteitenkalender, wetenswaardigheden, luchtige en meer wetenschappelijke bijdragen.

Als extra krijgt u als lid het jaarboek (niet-ledenprijs = 400 BEF/10 EURO) van de West-Vlaamse Gidsenkring. Over het jaarboek verneemt u hieronder meer.

De bijdrage wordt 500 BEF (conform wat onze zusterverenigingen vragen) over te schrijven op bankrek. nr. 068-2075070-73

t.n.v. West-Vlaamse Gidsenkring, afd. Oostende "Lange Nelle", 8400 Oostende.

Om het u gemakkelijk te maken, vindt u een overschrijvingsformulier ingesloten. U kunt ook steunend lid (600 BEF) of erelid (1.000 BEF) worden door het passende bedrag over te maken.

Dank bij voorbaat voor een vlotte afhandeling!

Jaarboek 1998 van de West-Vlaamse Gidsenkring

Ter vervanging van het tijdschrift "De Gidsenkring", dat in het verleden vijf keer per jaar verscheen (soms wat laattijdig), zal de West-Vlaamse Gidsenkring v.z.w., waar ook onze kring bij aangesloten is, vanaf dit jaar een jaarboek publiceren.

Als jaarboek 1998 verscheen de kunstmonografie "**Jules Lagae, een biografie**" van de hand van de Roeselaarse heemkundige John Goddeeris. Het is meteen de allereerste Nederlandstalige studie die aan de beeldhouwer Jules Lagae (Roeselare 1862 - Brugge 1931) gewijd wordt.

Rond de eeuwwisseling maakten een reeks beeldhouwers naam bij het ontwerpen van standbeelden. Henri Boncquet, Isidoor De Rudder, Godfried De Vreese, Paul Du Bois, Constand Meunier, Georges Minne, Charles Van der Stappen, Thoman Vinçotte en nog anderen maakten samen met Jules Lagae deel uit van de bekende Belgische beeldhouwerschool.

Toen Argentinië in 1908 haar onafhankelijkheid in een monument wilde vereeuwigen, dongen 74 beeldhouwers uit heel de wereld naar de eerste prijs. Jules Lagae werd uitver-

koren en hij beitelde het wapenschild van zijn geboortestad op het Argentijnse beeld.

In eigen land maakte hij: het paardengespan op de triomfboog te Brussel (in samenwerking met T. Vinçotte), het beeld van de dichter K. Ledeganck in Eeklo, van prof. P.J. Van beneden in Mechelen, van Hugo Verriest en Albrecht Rodenbach in Roeselare en van Guido Gezelle in Kortrijk, Roeselare en Brugge. In Oostende kennen we Jules Lagae van de vier allegorische beelden van het oude postgebouw, sedert een aantal jaren te bewonderen in de Koninginnelaan.

Alle leden van onze kring krijgen dit rijk geïllustreerd en 156 bladzijden tellende boek gratis. Andere belangstellenden kunnen het boek bekomen door storting van 400 fr. op rekening van "Lange Nelle".

Wij versturen dit boek niet per post, dat zou ons uiteraard een pak kosten. Wij houden ons wel een avond ter beschikking om u dit boek te bezorgen. U kunt uw exemplaar (en dat van vrienden en/of kennissen die zouden verhinderd zijn) komen afhalen in "Den Anklap", Leffingestraat 85 te Oostende op vrijdag 18 december 1998 tussen 19 en 21 uur.

Welkom thuis, Meester

Iedere overleden kunstenaar met enige inhoud die het geduld kan opbrengen - wat gezien zijn toestand niet meteen een groot probleem kan wezen - om het geschikte moment af te wachten, mag zich vroeg of laat op een viering verheugen.

Oostende trok voor haar meest illustere kunstenaarszoon, James Ensor, een vol jaar uit. Vijftig jaar na zijn overlijden krijgt de Meester van de maskers een terechte aandacht van de stad waaraan hij zijn hele, lange leven gulzig verslaafd bleef. De stad zonder wiens zuivere, alles filterende licht hij niet kon. Hij hield van haar mentaliteit en ambiance. Zijn renoverende inspiratie - eerst als rebellerende bohémien, later als gelauwerd bourgeois - zocht en vond hij in haar straten, op haar dijk, langs haar kaai en bij de mensen uit zijn naaste omgeving.

De voorbereiding van die grootse viering loopt al een paar jaar en het programma aan tentoonstellingen en evenementen belooft een attractief, gevarieerd en geactualiseerd kunstgebeuren te worden. Een denk-en werktank bestaande uit Geert Lambert, schepen van Cultuur, conservator Norbert Hostyn, Vincent Drouard van Toerisme Oostende vzw en Martine Meire, hoofd van de Cultuurdienst legde de fundamenten.

Terecht vroeg de stad al vrij vlug de medewerking van cultureel Oostende. In de 'stuurgroep' treffen we dan ook vertegenwoordigers van de Vrienden van de Stedelijke Musea, de Culturele Raad, Heem- en Geschiedkundige Kring 'De Plate', de Koninklijke Postzegelclub en onze Gidsenkring. Maar ook mensen als de stadsbeiaardier en de kapelaan van het Duinenkerkje, de plaatselijke onderwijsinstellingen en toneelverenigingen verleenden enthousiast hun medewerking bij de viering.

De drie geplande tentoonstellingen in eigen stad en de resem belevenissen het jaar door worden promotioneel gedragen door Toerisme Oostende en Toerisme Vlaanderen dat het gebeuren in Ensors geboortestad relateert aan de grote Ensorretrospectieve in Brussel.

Hopelijk wordt met het Ensorjaar nog eens bewezen dat Oostende zijn culturele troeven ook in kwaliteitstoerisme kan vertalen. Een halve eeuw nadat de kunstenaar zijn oude, grijze hoofd voorgoed te rusten legde, maakt de Stad aan Zee zich op voor haar versie van de 'Intocht van Ensor in Oostende'.

Welkom thuis, Meester.

HET BESTUUR

Gebonden jeugd (4)

Richard Quaegebeur

(Vervolg van vorig nummer)

Als moeder vertelde, ging het meestal over haar familie. Hoe haar vader verdronk in 1912, en wat er geworden was van haar vier broers en vier zusters, en hoe ze de oorlog doorgeraakt waren. Ze vertelde dat zij de oudste was en daardoor niet naar school kon gaan en nooit had leren lezen en schrijven. Haar broers en zusters leefden nog allemaal, evenals haar moeder waar Marie-Jeanne altijd naar toe mocht.

Ze vertelde ook, en dat kon ze goed, van toverij, heksen en spoken. Vader beaamde dit dan. Wat hij te vertellen had, ging over vier jaar front,

maar dat deed hij dan bij zijn vrienden. Ik heb hem ons nooit horen spreken van gesneuvelden, gewonden en heldendaden. Dit wou hij ons wellicht besparen. Ik begreep ten andere toch niet dat hij eens vertelde hoeveel angst hij had in de loopgraven.

Ik mag niet zeggen dat ik angst kreeg van spoken. Uit mijn bed in de alkoof loerde ik veel in de donkere kamer of ik geen beweging zag van geesten. Als ik koorts had en soms ijde had ik steeds af te rekenen met stieren en hun puntige horens. Hoe groter die waren hoe meer koorts ik had, denk ik.

In de winter sliep ik samen met mijn zuster. Dan werden een paar bakstenen in de oven gewarmd, in een doek gedraaid en aan de voeten gelegd. Vader wreef nog eens het laken in met zo een steen en toen was het heerlijk warm in bed.

Bij regenweer was er weer een andere narigheid. Zoals reeds gezegd was die slaapgelegenheden gemaakt van houten planchetten tegen de

ijzeren scheepswand. Daartussen vormde zich vochtige lucht, maar bij zware regen hadden wij nattigheid. Er hingen dan ook een viertal emmertjes boven mijn matras. Ik moest volledig onder de lakens kruipen, want het was als slapen bij een druppende kraan. Het ping-ping gedrup gaf daarbij een gevoelige drang tot plassen. Een paar keren is gebeurd dat ik een halfvol emmertje afstootte. Dan dacht iedereen toch dat ik in bed had gewaterd.

In de zomer was het veel warmer beneden. Dan mocht ik langer opblijven en zaten wij op dek, als er niet te veel muggen waren. Water trekt nu eenmaal die lieve insecten aan. Mijn vader had dan ook voor de kabine een petroleumlamp aangestoken, zodat de muggen daarrond zwermde en wij vanachter betrekkelijk veilig zaten.

Wat mij toen al opviel, was de verandering bij de grote mensen bij de overgang winter-zomer. Waren de winteravonden gevuld met vertellingen, ware of niet-ware, in de zomer werden al andere plannen gemaakt. Van verlof of reizen werd natuurlijk niet gesproken. Bij de schippers bestond dit zeker niet. Wel werd eens gepland om eens naar de markt te gaan, een tasje koffie te gaan nuttigen met een taartje. En de mannen dachten er eens aan om wat vroeger te stoppen en een ferme pint te gaan drinken.

Lagen wij niet te ver van Oostende, wou moeder altijd eens naar haar familie. Ik mocht dan mee. Vader bleef dan aan boord want hij wilde het schip niet te lang alleen laten. Buiten een zuster in Antwerpen had hij overigens geen familie aan de wal wonen.

Ik mocht wel mee maar mocht nooit op strand of op straat spelen. Ik was dat niet gewoon zei moeder en het was dus steeds familiebezoek voor mij. Alleen bij haar tweede broer, die mijn dooppeter was, kreeg ik regelmatig wat geld, een frank of zoiets. Ik gaf dit dan aan moeder, die kocht wel iets voor mij. Marie-Jeanne en Robert konden des te meer vertellen van strand, zee en duinen. Ze wilden mij als het ware

afgunstig maken en mij laten voelen wat ik allemaal miste omdat ik nog zo klein was.

Mijn broer had een eigenaardige gewoonte. In Oostende verbleef hij dus bij mijn peter maar kwam hij bij grootmoeder, was het steeds bal. Om te beginnen zei hij nooit "moeder" tegen haar, zoals iedereen maar treiterachtig "grootmoedertje". Dan keek ze al kwaad. Zij woonde op het eerste of tweede verdiep, ik weet het niet meer juist, maar de tweede kamer vanachter had een venster dat uitgaf op een koertje beneden. Van zodra mijn broer de kans had, posteerde hij zich voor het venster dat regelmatig open stond en zong uit volle borst: "Schele Roze, in je doze, atchoem!" Op zijn eigen betekende dat niet veel, behalve dan dat de weduwe, die beneden woonde Rose heette en bovendien zo scheel keek zoals ik nog niemand heb weten scheel kijken. Hij kreeg dan een draai om zijn oren van grootmoeder. Alhoewel hij er niet veel van voelde riep hij dan zoals een varken dat gekeeld werd. Toen liep hij naar beneden, belde bij Rose en zei toen ze open deed: "Ik gont nooit mèn zeggen, schele Roze!" Ik vond het stout van mijn grote broer, maar keek toch naar hem op vanwege zijn grote lef.

Moeders familie wil ik toch eventjes voorstellen, vermits ik hen nog het meest zag van allemaal. Ik mocht zo een drie à viermaal op een

jaar mee met moeder en lusterde toen gedwongen naar al de voorvallen van de laatste weken. Toch waren die kleine reisjes voor mij iets buitengewoons. Mijn grootvader, langs moeders zijde dus, was roeier

geweest bij de loodsdienst. Zijn werk was met een twaalfstal andere roeiers loodsen aan boord van grotere schepen zetten en desnoods andere loodsen afhaken. Die moesten dan de grote schepen die natuurlijk meer diepgang hadden, tussen de zandbanken geleiden tot aan de monding van de Schelde ter hoogte van Vlissingen. Dan ging een rivierloods aan boord tot Antwerpen. Die boten kan men vergelijken met

grotere reddingsboten en zijn later vervangen door snelle vedetjes, met motor natuurlijk.

De verdiensten waren niet groot, kindergeld zal nog niet bestaan hebben, maar het was een vast werk. Het was alleszins beter bij de "bootjes-sjouwerij" waar hij uit kwam. Er waren posten in Nieuwpoort, Oostende, Zeebrugge en een Belgische post in het Hollandse Vlissingen. Mijn moeder had in alle vier die plaatsen gewoond met haar familie en kon er veel over vertellen. Maar het meest haalde ze herinneringen op na grootvaders verdrinkingsdood in 1912. Een plotse opkomende zomerstorm deed de boot omslaan. Grootvader, die goed kon zwemmen kreeg echter de kant van de boot op zijn hoofd en verdrong ogenblikkelijk.

De "staatsmolen" van de weduwenpensioenen begon toen te werken. Doch eerst moest er een lijk zijn. Na een paar weken was er een lijk aangespoeld, maar praktisch onherkenbaar. Er moest toen iemand gevonden worden die mijn grootvader toch kon identificeren, maar hij moest beëdigd zijn.

De opgestelde akte van die persoon werd toen naar Brussel gestuurd. Het duurde nog verschillende weken voor ze klaar waren bij het ministerie voor het toekennen van een weduwenpensioen. Grootvader verdrong in de zomer van negentienhonderd en twaalf en de eerste som ontving grootmoeder een maand voor de wereldoorlog; en natuurlijk vier jaren niets.

Ondertussen moesten de kinderen in leven blijven. Moeder, amper achttien jaar, was de oudste en grootmoeder werd dan nog periodiek blind. Zij was zwanger van haar negende kind en ei zo na werd het een miskraam.

Er kwam wel een hulpactie op gang. Er werd een galabal ingericht ten voordele van de familie van een paar verdronkenen. Aan de ingang stond een urne waarin de aanwezigen geld konden geven als steun. En toen gebeurde er iets dat ten huidige dage zeker op een schandaal zou uitdraaien. Een commandant van de mailboten - wiens zoon eens uit het water werd gered door grootvader, had verklaard dat hij vijftig frank had gegeven, zijn vriend twintig evenals een schepen.

De verhuur van de zaal was gratis evenals het orkest.

Het was te lang geleden om te weten te komen wie alles berekende, maar de deken kreeg

opdracht mijn grootmoeder twee en vijftig frank te overhandigen. Doch die som werd op de post gezet. Toen grootmoeder bedankte maar toch zei dat de kinderen van "vast geld op de post" niet konden eten, mocht ze driemaal per week een brood komen halen bij hem thuis.

Nu deed grootmoeder een grote fout die eerder op een zonde geleek. Een nicht van haar die er nogal goed voorzat, had haar een paar keren geholpen door eetwaar en klederen voor de kinderen te brengen. Dit was natuurlijk mooi, ware het niet dat die nicht lid was van het "Leger des Heils", eerder protestants dus. En wanneer de deken dit vernam, was het natuurlijk gedaan met zijn hulp.

Grootmoeder ontving ook een postcheck van twintig frank van de koning, maar niemand geloofde dat de koning zelf voor die check zou gezorgd hebben.

En zo hoorde ik ook de belevenissen van mijn nonkels en tantes. Tussen hen was een goede verstandhouding. Maar zoals overal kwamen kleine misverstanden door aangetrouwen. Later kwam ik echter te weten dat er een zekere wrijving was van een paar zusters tegenover mijn moeder. Zij had hen een beetje gedomineerd toen zij, als oudste de orde moest handhaven thuis.

Moeder trouwde slechts toen zij negenentwintig was en in dezelfde periode trouwden ook de anderen, behalve de twee jongste jongens. Ik heb later ook gehoord dat het meestal van moeten was, maar dat werd zeker verzwegen voor ons.

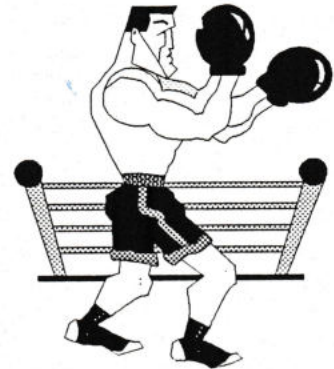
Grootvader kwam uit visserijmiddens. Nochtans werd geen van de zonen visser. Een werd schilder, een tweede, mijn peter specialiseerde zich in naaimachines en de twee jongsten werden ervaren meubelmakers.

Over mijn vaders familie wist ik veel minder. Het waren schippers in hart en nieren, afkomstig uit Nieuwpoort. Hij was ook de oudste maar werd reeds van zijn zes jaar aan wal ondergebracht bij zijn meetje, een oud mens. Hij liep wat school maar meestal dan achter de hagen. Vanaf zijn tiende werd hij als knechtje op een binnenschip verhuurd. Zijn verdienste ging echter naar zijn ouders en hij moest het stellen met wat zondag, juist genoeg om een paar snoepjes te kopen. Klederen had hij haast niet en hij liep op klompen, toen nog goed in de

mode bij de armen. Vanaf zijn vijftiende ging hij niet meer naar huis en werkte hier en daar, meestal in de scheepvaart.

Dit avontuurlijk leven eindigde toen hij bij het leger moest, en wel voor drie jaar (drie jaar dienstplicht in die

tijd). Daar hij geen geld had deed hij 's avonds allerlei klusjes, vooral bij officieren thuis. Op een zeker ogenblik ging hij zelfs boksen. Die zaal moet ergens op een pleintje gele-

gen zijn in Antwerpen, ik heb de naam vergeten. In het begin liep hij regelmatig met blauwe ogen en een dikke neus rond maar na een tijdje was dit gedaan en deelde hij zelf zware en rake klappen uit.

Na drie jaar, de maand dat hij mocht afzwaaien, brak de grote oorlog uit. Zijn ouders lagen met hun aak in Holland en zouden er al die oorlogsjaren blijven, vermits Holland niet in oorlog is geweest in '14-'18. Er waren toen nog twee zonen en drie zusters bijgekomen na mijn vader. De oudste zuster huwde met een Nederlander, een kantoorbediende, en woonde in Rozendaal. Ik heb haar maar eenmaal gezien en wel toen mijn vader overleed in '56. De twee jongens zijn schipper geworden, en ook een zuster huwde nadien met een schipper uit de streek van Sint-Niklaas. Behalve de jongere broer van vader, (er moet nog een ruzie bestaan hebben met vader) kwamen de anderen op bezoek, telkens het paste. Wat er met vaders jongste zuster gebeurd is, kan ik slechts gissen. Reeds vroeg werd ze als dienstmeisje geplaatst in Antwerpen.

Plots was er een kind en een vader die met de noorderzon verdwenen was. Als kind vroeg ik nooit verder. Het was een meisje van mijn leeftijd. Nu weet ik toch iets meer...

Aan boord ging het leven steeds zijn gang. Nu en dan gingen wij 's avonds of 's zondags toch eens allen aan wal. Zo herinner ik mij nog het vertrek van de autorally Luik-Rome en terug. De deelnemende wagens zaten allen onder de bloemen en ze reden een ereronde voor het ver-

trek. Eén vond ik veruit de mooiste. Vader zei dat het een packhard was. Toen ik later te weten kwam dat hij slechts vierde was in de eindrangschikking, voelde ik mij eerder ontgoocheld. Hoe was het mogelijk dat zo een mooie wagen niet de eerste was?

Eens geraakten wij 's avonds op een bal. Ik was alleen aan boord en mijn ouders hadden mij dan maar meegenomen. Dit hebben ze beklagd. Ik had volstrekt geen vaak en zat braafjes op een stoel rond te kijken. Maar toen een reidans gespeeld werd en mijn ouders meeliepen in die sliert luidruchtige ruwe mensen (het waren meestal schippers), ze regelmatig uit het zicht verdwenen en de zware planken onder mij trilden van het stampen, begon ik te wenen. Doch dit was eerder roepen en briesen zoals ik nog nooit had gedaan. Niets kon nog helpen: geen drankje, geen stukje taart, geen koekje, geen slag van mijn vader, waarop andere schippers hem wegtrokken. Ik zag of hoorde niets meer. Wanneer iemand te dicht kwam sloeg ik met alle macht naar hun gezicht. Mijn armen en benen werden dan sterk vastgehouden. Men gooide koud water over mijn hoofdje en toen kalmeerde ik. Ik herkende mijn moeder, nam haar hals vast en zei snikkend: "Da mag julder nooit mè doen, mama!" 's Anderdaags kwam de dokter mij onderzoeken maar vond niets abnormaals aan mij. Ze babbelden nog wat tezamen en toen zag de dokter mijn gareel en koord liggen. Hij zei nog iets van niet aan te raden maar twee uur later stond ik weer gebonden op mijn plaats van gewoonte.

Eens lagen wij in Brussel en waren op bezoek bij moeders zuster, tante Josefien en nonkel Sylvester. Ze hadden nog niet lang een viswinkel geopend in Molenbeek. Hij was visser van beroep. Ze hadden het geriskeerd om een viswinkel te beginnen en het scheen te lukken. In mijn latere jeugd hebben die mensen nog veel voor mij betekend.

Voorheen had ik daar ook eens een dag doorgebracht maar veel koude geleden. Het vroom dat het kraakte en mijn oom en tante maakten toen al schoteltjes klaar met vis. Alles werd gereed gemaakt in de keuken en daar de deur naar de winkel steeds open bleef, gaf de kachel geen warmte meer. Ik was daar een dag met mijn zuster die wat hielp in de winkel. Toen mijn ouders ons 's avonds kwamen halen, zwoer ik

nooit meer naar het koude Brussel te komen.

Nu wist ik beter. Wij zouden 's avonds immers naar de grote foor gaan. Die foor bestaat nog altijd. Gedurende twee maand en over

een lengte van meer dan twee kilometer tussen de Anderlechtse poort tot bij het Zuidstation (Hallepoort) heb je de ene gemakelijkheid naast de andere, regelmatig afgewisseld met kramen met lekker gebak en snoep en tevens allerhande molens. Op een grote molen mocht ik echter niet zitten. Ik was immers veel te klein. Maar ik was reeds tevreden als ik op een fietsje of een kleine paardenmolen mocht draaien.

En toen kreeg ik van vader een ijsje. Gewoonlijk kreeg ik maar een kleintje maar nu gaf de ijsman mij een grote als geschenk, zei hij, want als iedereen een grote kocht, mocht ik ook een grote hebben. Nu, dit ijsje smaakte mij en ik was er de eerste mee klaar. En toen speelde mijn nonkel Sylvester een duistere rol. Zonder dat mijn ouders het wisten, liet hij iedereen wat voorgaan en kocht mij nog een ijsje dat ik vlug moest opeten. Dit gebeurde dan ook.

Later op een terras van een café kreeg ik nog een ijsje. Dit ging even vlug naar binnen maar toen begon het. Ik kreeg hevige buikpijn en voor ik met moeder op het toilet was, lag de helft in mijn broekje. Moeder waste nog een beetje uit maar pas had ik het broekje weer aan of er volgde een nieuwe aanval. Wij zijn per taxi moeten naar huis gaan. Die nacht lagen er dagbladen onder mij in bed. 's Morgens was het voorbij maar mijn oom Sylvester heeft natuurlijk eens flink gelachen.

Een erg koude winter hebben wij ook eens aan boord beleefd. De vaarten waren dik toegevroren. Iedereen die uit de voeten kon en geen schrik had, was aan het schaatsen, sommigen

op klompen. Wij waren ingevroren en geladen met vaten arsenicum. Op een zekere dag kregen de achterste luiken een groene kleur. Vader zag toen dat er een viertal

vaten gesprongen waren.

Toen werden wij allen ziek. Ik kreeg aanvallen van hoge koorts. De dokter waarschuwde voor longaandoeningen, want ik kreeg last om adem te halen. Ons speeksel kreeg al een groene kleur.

Gelukkig is een speciale ploeg de vaten komen uithalen, zo niet moesten wij zelf het schip verlaten.

Toen de dooi intrad, heb ik gedacht dat vader ging doodgaan. Ik keek juist door het zijvenstertje van de roef naar buiten toen ik vader op de loopplank zag uitglijden en door het reeds krakende ijs zag zakken. Maar heel vlug was hij eruit en stormde naar beneden. Nog nooit heb ik iemand zo vlug van klederen weten veranderen. En zelfs voor dat moeder goed wist wat er gebeurd was, stond hij terug aan wal. Een voorbijganger was in een lach geschoten toen hij vader had zien uitglijden. Ik ben nooit liefhebber geweest van vechten of slaan maar deze keer had ik toch gewild dat hij in vaders handen geraakte. Gelukkig voor hem was hij in tijds gevluht.

Wat ik ook plezierig vond, was het varen door de "voûte", dit is een tunnel (gewelf) over de vaart. Dit moet ergens in de vaart naar Charleroi zijn. Verschillende aken werden toen getrokken door een sleepboot.

Het was pikdonker in de "voûte", met slechts hier en daar een lichtje. Ook op die liftbakken was het plezierig versassen. Het landschap zakte dan stilaan onder ons. Ik kreeg dan de kriebels in de buik. Eens hebben wij een drietal maanden in Frankrijk vertoefd en wel op de kanalen in het Noorden tot op de Seine tussen Parijs en Rouen.

Het was zomer en wij waren allen aan boord. Het moet druk geweest zijn in de binnenvaart, want wij hadden als Belgisch schip regelmatig laadopdrachten voor niet te grote reizen. Uit die

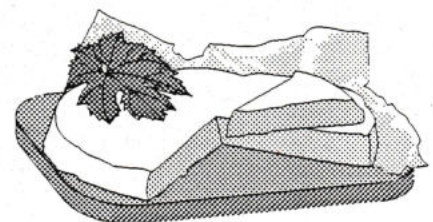
periode herinner ik maar vaag enkele voorvallen maar mijn ouders hebben mij later nog het een en ander verteld.

Zo weet ik dat de kanalen en de Seine nog zo helder waren dat men de bodem, en zelfs de vissen kon zien zwemmen. Een tijdje voeren wij samen met een Franse aak, die vaten ongesneden rode wijn als lading had. Mijn vader was meteen goede maatjes met die schipper en wij hebben toen een mooie voorraad flessen met rode wijn kunnen aanleggen. Daar was ook een dochttertje aan boord, een jaartje ouder dan ik en een echte jongen. Haar vader had een perk gebouwd op hun woonkabine en daar mochten wij spelen. Ik had eindelijk een vriendje gevonden naar mijn hart. Wij weenden allebei toen onze reizen uiteengingen. Iemand die dacht dat ik misschien enkele woorden Frans zou uitbrengen, kwam bedrogen uit. Maar zij sprak al een mooi mondje Oostends.

Ik heb ook "clochards" zien lopen. Ieder van hen had zijn boortje bij waarmee hij 's nachts een paar gaatjes maakte in de vaten wijn die op de kade wachtten voor verder vervoer. Dan vulden ze hun fles en sloegen tapjes in de gaatjes. Mijn vader zei dat men dit oogluikend toeliet, kwestie van die sukkelaars iets te gunnen.

Ik heb ook gezien dat men een clochard die niet meer wakker geworden was, op een gesloten wagen, een stootkar, laadde en wegvoerde. De omstaanders werden even stil. Die mensen sliepen meestal onder de bruggen en wikkelden zich in oude dagbladen om deugddoende warmte te hebben tegen de nachtelijke koude. In de winter moet het voor hen verschrikkelijk geweest zijn.

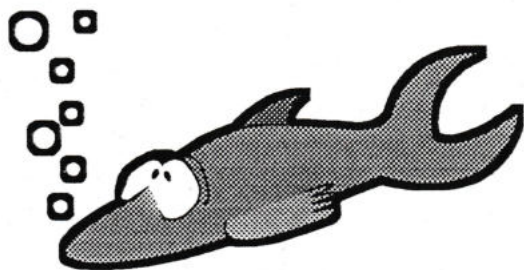
Ik mocht ook mee naar de "marché aux puces" in Parijs en ik heb va-

der zien een vlo knippen die hij opgescharreld had. Hij had ook een grote "camenbert" gekocht en ik moest die in het oog houden, zei hij. Ik moest hem verwittigen als die kaas begon te bewegen. Dan was hij pas goed om gegeten te worden, zei hij.

Ik heb mijn broer weten peuren, dit is paling vangen zonder haak. Hij bond een trosje pieren

aan een gewichtje en met een dun touwtje zakte hij zijn aas voorzichtig vanuit de jol in het water, en bij voorkeur op een plaats waar allen zwommen. Wanneer de paling maar eventjes de tandjes in het aas zette, smeed hij met een ruk

het gewichtje binnenboord. Eens ving hij zo twee vissen tegelijk. De te kleine aaltjes smeed hij terug. Hij zei dat ik erover moest zwijgen, daar het wettelijk verboden was zo te vissen. Ik wist niet of dit waar was, maar vader zweeg erover, dus ik ook. Men kon het anders niet proeven aan de paling...

Toen wij terug naar België kwamen, werden wij zoals gewoonlijk gecontroleerd aan de grens. Er kwamen twee douaniers aan boord voor onderzoek. Het was vooral op tabak (richting Frankrijk) en wijnen dat ze streng waren. Op andere artikelen ook waarschijnlijk maar dat weet ik niet meer juist. Die twee mannen, en dat weet ik nog, hadden een redelijk rode neus en vader bekende dadelijk dat hij een zestal flesjes wijn meehad en of ze eens wilden proeven...

Het moet zijn dat wijn die nog moet gebotteld worden iets apart is, want toen wij door een sleepboot van de grenspost werden weggetrokken, had vader reeds een aardig blosje op zijn wangen en stonden die twee tolbeambten ons nog lang na te zwaaien. Ik denk dat ze van de voorbije oorlog gebabbeld hadden vermits ze alle drie ongeveer dezelfde ouderdom hadden.

Alles samen ben ik een halve dag naar school

geweest. We waren toen op l i g d a g e n (periode in afwachting van een laadorder) in Gent. Na een week kon mijn broer naar school

en mocht ik mee. Er was echter geen kleuterafdeling in dit schooltje en men plaatste mij dan maar vanachter in de klas van mijn broer. Ik zat daar maar te zitten. Ik begreep niet wat er gebeurde, kreeg nog geen lei om te tekenen of zoiets en mocht niet bewegen. Ik zat geweldig op mijn ongemak. Tijdens de speeltijd wou ik eens goed rond lopen, maar werd onmiddellijk door de grotere jongens tegen de grond gelopen en zelfs getrapt. Ik zocht mijn broer op maar die zei natuurlijk dat ik alleen moest spelen en mij kalm houden, liefst tegen de muur. Ik zat onder de blauwe plekken en mijn vestje en truitje waren gescheurd. De schoolmeester raadde mijn moeder aan mij thuis te houden, daar ik nog te klein was. Ik was ook te wild, zei hij, maar zij wist wel beter.

In die periode kwam Sinterklaas ook rond voor de schipperskinderen in de dokken. Staande op een sleepboot passeerde hij de schepen en nodigde hen uit op de kade van een bepaalde losplaats in de haven. Wij kregen snoep. Voorts kreeg ik een autootje en Robert een gecombineerd dammen- en ganzenbord.

Uiteindelijk stond de Sint met een groot pakket in zijn armen en vroeg wie een liedje kon zingen voor hem. Ik had graag gezongen maar kende geen enkel liedje volledig. Toch wou ik proberen met: "Sint Niklaas kapoentje, leg wat in mijn schoentje, "en dan zou ik aanvullen met la,la,la of zoiets. Helaas was een grotere jongen mij voor met een prachtig gedichtje:

Op de hoek van de straat, staat er een soldaat!
Met de pijp in de mond, en de broek vol stront!
Sinterklaas mompelde iets en blies de aftocht.
Zijn groot pakket nam hij maar terug mee.
Vanaf de wal riepen wij nog eens naar de vertrekkende sleepboot: "Vivan Kloaske" en het was weer eens voorbij.

(wordt vervolgd)

Landbouw in Oostende (2)

Gilbert Manhaeve

(vervolg van vorig nummer)

De hoeven

1 De polderhoeve

1.1 Ligging en structuur

De meeste boerderijen zijn gelegen op de hogere en drogere, zandige kreekruigen. Deze grondsoort laat stevige funderingen voor gebouwen toe, veel beter dan de klei in de depressies. Bovendien garandeert zulke hogere inplanting de vrijwaring van wateroverlast bij eventuele overstromingen. De landbouwbedrijven liggen meestal te midden van de velden, akkers en weiden, zodat ze vaak door een individuele en private oprit met het openbaar stratenet verbonden zijn.

Oorspronkelijk bevond zich rond de hofstede een brede gracht. Met de uitgedolven aarde werd het erf opgehoogd, waardoor de gebouwen een merkbaar hogere site hebben dan de omgeving. Deze omwalling had een dubbel effect: enerzijds het beschermen van de bewoners tegen gebeurlijke indringers, anderzijds het bevorderen van de drainage van de bodem. Deze grachten zijn soms afgeboord door een bomenscherm om de hoeve tegen de krachtige zeewinden te beschermen. Via een stenen brug of een poortgebouw staat de binnenkoer in verbinding met de aangrenzende gebouwen.

1.2 Grondplan

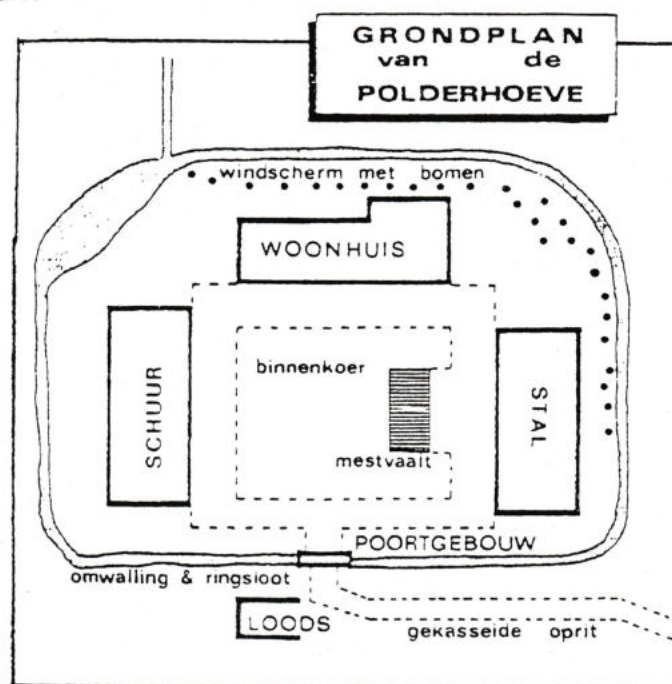
In de polders zijn er twee hoeventypen:

1. het langgeveltype: alle gebouwen staan na elkaar aaneen gebouwd: het woonhuis, de stalling en de bergplaatsen. Dit type vinden we o.m. in de "Sandershoeve", "De Lange Schuure" en de Sint Clara-hoeve
2. het open type: alle gebouwen staan los van elkaar rond een ruime binnenkoer. "Het Meeuwenhof" en "De Theebus" zijn hiervan voorbeelden.

Het grondplan van het open type of polderhoeve kan een L- of U-vorm hebben met een losstaande opstelling van de gebouwen. Dit biedt

twee voordelen: bij brand is er minder kans dat deze overslaat op andere gebouwen, terwijl een eventuele uitbreiding van de individuele gebouwen gemakkelijker kan uitgevoerd worden.

Alhoewel er geen vaste schikking is, komt de indeling van bijgaande schets regelmatig voor: de gebouwen liggen rond een vierzijdig binnenplein, het woonhuis tegenover de toegangspoort, de schuur of bergplaatsen links en de stallen rechts van het erf.

De gekasseide of bakstenen paden verbinden de diverse gebouwen onderling. Ook de mestvaalt heeft soms nog zijn plaats kunnen behouden.

Samenvattend kun je de bouwtrant van de polderhoeve typeren als een traditionele, regionale hoevebouw met als voornaamste kenmerken: een losse opstelling van de diverse gebouwen bestaande uit één bouwlaag, witgekalkte bakstenen gevels, zadeldaken met rode pannen, een ringgracht en een rechthoekig erf omringd door paden.

2. De oudste hoeven

Elke hoeve heeft zijn eigen geschiedenis, en heeft in de loop der jaren wijzigingen ondergaan naargelang de evolutie van de landbouwtechniek. Enkele blijven hun karakteristiek uitzicht behouden of hebben een historische betekenis.

2.1 Sint-Clarahoeve

Een vroegere benaming "Fort-Hoeve Sint-Clara" verwijst naar de bewogen en rijke geschiedenis van deze inplanting.

Eind 16^e eeuw was de stad Oostende het laatste geuzenbolwerk in de strijd tegen de Spaanse herveroveraars. Onder de aartshertogen Albrecht en Isabella werd in 1599 besloten een fortengordel rond de stad aan te leggen met het doel de omgeving te vrijwaren van de uitvallen van de Oostendse geuzen. De forten werden genaamd naar het aartshertogelijke paar: ten westen het Albertusfort (Albrecht) en het Isabellafort, ten zuiden het Clarafort (zijnde de tweede naam van de dochter van de Spaanse koning Filips II) en oostelijk werd het fort van Bredene opgericht.

Het enige zichtbare restant van de tot drie meter hoge omwallingen van weleer is de huidige terpstructuur en het glooiende terrein rond de Sint-Clarahoeve.

In 1746 werd de "Nieuwen Ommelooper van den Polder van Sinte Catherine" opgemaakt door de gezworen landmeters Leopoldus Heems, Ignatius Maelstaf en Pieter Maryssael. We citeren uit de ommelooper ^{(7) (8)}: "Sieur Henricus Sebastianus Buquoy, in den hoeck van beelde d'eerwegen, met 't nieuw huys ten zuythende hier op staende ... groot XLIX gem., II lyn., XV roede." Dit citaat verwijst naar de bewoner van het nieuw huis, gelegen op de hoek van de Stuiverstraat en de Steenstraete (nu Zilverlaan) en stemt overeen met de plaats van de huidige Clarahoeve.

Van de hoeve, een voorbeeld van het langgeveltype, weten we verder dat zij van bij de aanvang gebruikt werd door de familie Faict, die in hoog aanzien stond en verschillende burgemeesters voor de gemeente Stene leverde. De laatste bewoner en tevens eigenaar Octave Faict verkocht in december 1985 het gebouw samen met 4 ha grond aan de Gewestelijke Landmaatschappij.

Daardoor kreeg de hoeve een functie als centrum van het "Kijkdorp Clarahoeve", een initiatief van de v.z.w. Vlaanderen Bouwt. Rond de hoeve werden een aantal typische ééngezinswoningen opgetrokken, met de bedoeling er een landelijke modelwijk van te maken.

2.2. De Stelle

Deze hoeve, gebouwd volgens het open type, behoort tot de oudste van de polderstreek. Volgens de Grote van Dale betekent het woord "stelle": "in Zeeland eertijds opgeworpen hoogte of natuurlijke heuvel op schorregronden, waar het vee zich bergt bij opkomend water, ook stelberg geheten".

De Stelle stond reeds begin 1600 bekend als een toevluchtsoord voor de kudde schapen bij vloed of stormweer. De nu nog bestaande koe- en varkensstal, vroeger woonhuis en schapenstal, zouden dateren van 1625. De huidige schuur en het woonhuis werden in 1870 gebouwd. Vanop de binnenkoer bevindt men zich op een heuvel en de lager liggende landerijen werden door de bewoners "de vallei" genoemd.

2.3. De Theebus

Aan de zuidzijde van de dorpskern Stene ontmoet men deze hoeve langs de Schorredijk. Gezien het woonhuis gelijkenis vertoont met een theebus, kreeg de hoeve die benaming. Ze is gelegen in de Snaaskerkepolder, die vele jaren gediend had als spuikom voor de haven van Oostende, werd deze polder in 1803 drooggelegd en ontstond er een grote oppervlakte schorregrond. Hiervan werd 125 gemeten (55

ha) aangekocht voor 15.000 gulden door Augustin Piers de Ravenschoot uit Gent. De bouw van het woonhuis werd in 1805 aangevangen en bewoond door de pachter Jan Neyts. De hoeve nam uitbreiding met een bak- en wagenhuis en stallen, zodat het ganse complex als open-hoevetype voltooid was in 1810.

De eerste jaren werden de onkosten vooral gedragen door de opbrengst van de koolzaadteelt. In 1809⁽⁹⁾ had de oogst een opbrengst van 20.000 kg koolzaad, 30.000 kg gerst, 5.000 kg bonen en 3.000 kg paardenbonen.

Later bewoonde de familie Delaere de hoeve tot in 1952. In 1957 werd ze eigendom van de Formanoir de la Cazerie, en wordt uitgbaat door de familie Colpaert.

2.4. Het Meeuwenhof

Gelegen op de Polderdijk in de Zandvoordse Polder. Deze hoeve dateert eveneens uit het begin van de 19de eeuw: de ijzeren haken in de muur van de grote schuur duiden 1808 aan, en deze van de koestal 1822.

De omgeving van deze hoeve is vermeldenswaard: tegenover de hoeve staat de geodetische paal ⁽¹⁰⁾ uit 1853, naast de hoeve het gerestaureerde treinwachtershuisje, en dit alles gelegen in een enig krekengebied.

3. Hoeven in een toeristisch kader

Een hoeve in combinatie met toerisme heeft zich de laatste jaren ontwikkeld tot een nieuwe vorm van toerisme: men verblijft voor een bepaalde periode op een hoeve in het platteland.

Dit toerisme wordt via een brochure gepromoot door de Vlaamse Federatie voor hoeve- en plattelandstoerisme, Minderbroedersstraat 6, Leuven.

Bij nadere informatie blijkt geen geschreven reglement te bestaan om als uitbater in aanmerking te komen voor deze toeristische formule.

De enige criteria ⁽¹¹⁾ zijn voor:

- hoevetoerisme: een actieve landbouwuitbating met hoofdkomen uit de landbouw, waar een deel van de bedrijfsgebouwen de bestemming verblijfstoerisme krijgt.

- plattelandstoerisme: de woning met verblijfsuitrusting is gelegen in een groene en agrarische omgeving.

In Vlaanderen telt de provincie West-Vlaanderen het grootst aantal uitbaters (51) die in aanmerking komt voor hoeve- en plattelandstoerisme, met de Westhoek als voornaamste regio (Veurne, Diksmuide, Ieper).

Voor Oostende zijn er 3 hoeven actief in deze vorm van toerisme:

- ten Hullenhove, Leemstraat 2: een bedrijf met 41 ha 80a landbouwgrond. De uitbater familie Coppin kan logies verstrekken aan 14 personen.

- 't Zoute, Polderdijk 10, waar de familie Cobbaert-Pierloot 27 personen in gastenkamers kan ontvangen.

- 't Kruishof, gelegen aan de achterkant van de luchthaven. Deze hoeve met 63 ha cultuurgrond wordt uitgebaat door Luc Vandamme, die aan 24 gasten onderdak kan verschaffen.

Naast deze vorm van hoeve-uitbating is het illustrerend hoe een oud boerderijtje onlangs werd opgeofferd aan de expansiedrang van een toeroperator. In oktober '94 werd een procedure ingezet om het boerderijtje in de Boomstraat (naast de Kennedy-rotonde) te onteigenen voor de bouw van een nieuw kantorencomplex. De 80-jarige boerin, Helena Ducheyne, kon zich beroepen op een eeuwigdurende erfdienstbaarheid, overgemaakt door koning Leopold II aan haar grootvader, die in 1884 zijn boerderij moest verlaten voor de aanleg van de Prinses

Stéphanie- en Prinses Clementinasquare. In datzelfde jaar werd een nieuwe boerderij gebouwd in de Boomstraat, achtereenvolgens bewoond door haar grootouders en ouders. Na veel tegenstand van de oude boerin en een procedurreslag bij de rechtbank werd eind '94 het boerderijtje onteigend.

Bibliografie

- Het arrondissement Oostende: een regionaal-ekonomische studie. W.E.S. 1962
- O. Vanneste, J. Theys, M. Zwaenepoel
- Geschiedkundige schets van West-Vlaanderens landbouw 1885-1935. Ing. M. Vermeire Verbeke-Leys Brugge - 1935
- Ostendiana - tijdschrift 4-1982. P. Vandewalle
- Landschapsonderzoek, documentatiemap 5-1982. Het krekengebied te Oostende. E. Vierlinck, F. Mollu
- De Polders van Oostende - Biekorf 58-1957. J. Ameryckx
- West-Vlaanderen Werkt - tijdschrift 3-1988. De Westvlaamse Polders, Ir. G. Declercq
- Gidsenblad "Lange Nelle" - tijdschrift 1-1989. De historische polders. M. Braet
- Landbouwtellingen N.I.S. - documentatie stadhuis Oostende.
- Vlaanderen Bouwt - tijdschrift 1989. Fort hoeve Ste Clare. P. Vansevenant
- Steene en Stene - mei 1984. R. Hupperts
- Stene, een dorp in de stad - 1978. Henri De Smedt
- Stene-dorp moet dorp blijven - artikel De Zeewacht, maart 1978
- Hoeven op land gebouwd - Lannoo Tielt 1978. V. Goedseels, L. Vanhaute
- Hoeve- en plattelandstoerisme in Vlaanderen - brochure 1997

Voetnoten:

- (7) ommelooper: zo genoemd naar de landmeters van die tijd, die door het afstappen heel nauwkeurig metingen deden.
- (8) tijdschrift "Vlaanderen Bouwt" (1989), pag. 46 - Pat Vansevenant
- (9) Stene, een dorp in een stad (1978) - Henri De Smedt
- (10) een geodetisch punt is een vast gekend punt vanwaar men vertrekt bij het afmeten van afstanden voor het in kaart brengen van de streek
- (11) Hoeve- en plattelandstoerisme in Vlaanderen - brochure 1997
- (12) Geschiedkundige schets van West-Vlaanderens landbouw 1885-1935, pag 570 - Ing. M. Vermeire

Muito obrigado, Portugal! (5)

(hartelijk dank, Portugal)

Dirk Beirens

Memoires van een patrouilleleider

noot: in Portugal is de munteenheid de *escudo* ("isjkoedoe"), te verdelen in 100 *centavos* ("seengtavoessj"). De escudo wordt in deze tekst met \$ aangeduid. Je deelt - gemakkelijks halve - het Portugese bedrag door vijf (=5) om het equivalent in BEF te bekomen.

DONDERDAG
10
JULI
1997

Jongens, euh, meisjes...de laatste volle dag Algarve! Dus zeker nog 's naar het strand. Na een uitgebreid ontbijt vonden we iets verder dan Praia da Rocha, een intiemer strand Praia de Vau. Een vijgenboom gaf wat beschutting aan ons Reinaldootje of Renootje en we wandelden boven op de rotsen tot aan de eerste trap die naar het zand leidde. Beneden het obligate Olakraampje voorbij, hadden we keus te over: hier, daar, neen ginder. Om de tien minuten kwam een zwarte verkoper, behangen met leren riemen, ivoren olifantjes en pluchen giraffen ons aanspreken. Maar toen we deden alsof we sliepen, liep hij ons voorbij en ging een dikke Duitser lastig vallen. Omdat de lijder tijdens het lezen onvoorbereid verbrand geraakt was aan zijn linkerarm, bleef hij in T-shirt rondlopen in het Atlantische water. In de schaduw van de rotsen werden de restanten van de aankopen opgepicknickt en het 5liter water vaatje werd herhaaldelijk aangesproken.

In de namiddag zouden we naar het Monchiquegebergte trekken. Een steil slingerende weg bracht ons na 16km in Caldas de Monchique, de geboorteplaats van Aleida en kuuroord met bronwater van meer dan 30°C. Ook een ideaal gebied voor wandelingen. We stegen verder tot Monchique tegen de hellingen van de Serra en

nog hoger tot Foia op het hoogste punt, 902m. Van hieruit zie je normaal een groot deel van de Algarve maar wat bewolking zorgde ervoor dat we de boten op zee niet konden zien vanaf het terrasje van restaurant-grill met esplanada "O luar da Foia" van José Canelas (082 / 911149) met de specialiteit: bereidingen op grill. Toch genoten we mijlenver van het uitzicht bij een watertje en een wijntje. Hier wilden we wel de hele avond blijven maar afspraak is afspraak!

Tijdens het terugrijden hielden we twee keer halt bij een wegwinkeltje om (prijzig) fruit in te slaan. Nog even op het appartement de niet-meer-nodige dingen inpakken, het toilet maken en gebruiken en knap op tijd waren we weer bij Bert, Reinaldo & Aleida. Iedereen ging mee naar het landelijke restaurant in het dorpje Lagoa. Op het terras genoten we van een wijnapertiefje en omdat het erg fris begon te worden en wij daarnaar niet gekleed waren, aten we binnen. Vooral "Cabrito" of geitenvlees zou getest worden. De lijder die nog veel rijden moest, nam het zekere voor het onzekere en bestelde eend. Maar omdat er zoveel voorgeschoteld werd, kon iedereen alles eten en algauw werd la grande bouffe een feit. De rode wijn die tegenviel werd weggespoeld door een pittig witje. We durfden zelfs een inheems cognacje proberen als afsluiter. Ons afscheidsdiner kostte ons nog geen 2000BEF. Toch moest Bert ons uit de nood helpen, want Visa kenden ze hier niet en hij kon Belgisch-geld toch gemakkelijk wisselen.

We kusten mekaar vaarwel en tot ziens en onze wegen scheidden aan de eerstvolgende tweesprong. Nog even wat Portugezen wakker maken met ons getoeter en we 'vlogen' richting appartement. Geen zender zond nog tournieuws uit. Dan maar pittenals de honden ons nu toch gerust lieten.....

Om halfnegen, toen wij alles al hadden ingepakt en opgeruimd kwam kroezelkopje

Carla de sleutel ophalen en wij vertrokken. Bye, bye...Portimao...en Algarve

Via de N125, de N264/IP1 naar Ourique (op ongeveer 100km) alweer en verder (80km) Grandola vanwaar we geregeld de in aanleg zijnde autosnelweg ontwaarden, naar Alcacer (20km verder) tot de kruising met de autosnelweg Lissabon-Evora (na 32km). Om 13 uur moest de auto ingeleverd worden. We hadden op 4 uur gerekend voor 300km en kwamen bijna bedrogen uit. Vanop de snelweg A2E1E90 was het nog 60km naar Lissabon-centrum. Maar aan de verdoemde brug over de Taag was het weer een half uur file geblazen. Verkeerde afslag, centrum ipv. luchthaven en we zaten weer vast. Toch slaagde de lijder erin in acht minuten tijdens een hectische rallyrit vanuit het centrum op de autoverhuurparkeerplaats te geraken, beducht als ie was voor de bedreiging een dag (nutteloos) te moeten bijbetalen. Na de helse rit, bleven de passagiers geschokt en opgeblazen zitten. Gelukkig waren er hier overal toiletjes die het een mens zo zalig kunnen maken. De afhandeling met Auto Jardim verliep vlekkeloos: de ondertekende Visa-cheque als waarborg werd teruggegeven. Eén van de meisjes haalde een transportwagentje in de aankomsthal en zwaar beladen gingen we op zoek naar het bagagedepot. Na het uitstekend aangegeuide parcours gevolgd te hebben tot in de parkeergarage, vonden we de kooi met "left luggage". Niemand te zien, tot een kleine bijna gepensioneerde brillemans van achter zijn "eethoekje" kwam kijken om ons duidelijk te maken dat het closing time was. Daar stonden we, maar niet voor lang, want een jonge gezaguitstralende yuppie wees de man terecht en hij opende het deurtje om ons karretje binnen te laten en dat van onze redder-in-nood. Graag gaven we hem 2000\$, teveel betaald, maar we waren eindelijk van die last vanaf. Vervolgens wachtten we aan de juiste halte op de aërobus

die ons naar het centrum brengen zou. Een Franse dame met volwassen dochter, drie Engelsen en een Deens koppel rugzaktoeristen zaten ook op het busje. We vertelden de Denen onze ervaringen tot we uitstapten in het winkelcentrum en regelrecht naar het ons bekende établissement pizzeria Gordos stapten en nu allemaal genoten van een spaghetti carbonare.

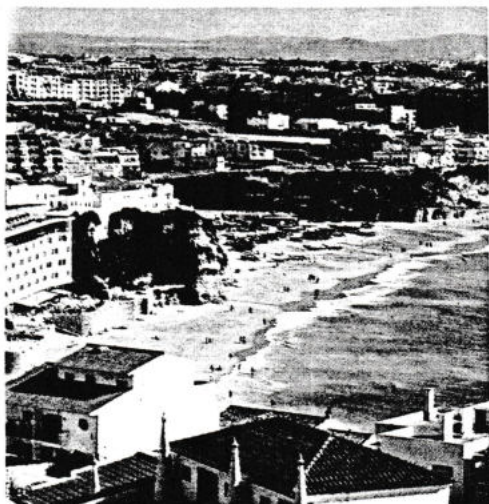
De meisjes wilden nog even shoppen, terwijl het koppel dringend nood aan inhaalrust beklemtoonde. Afspraak binnen anderhalfuur aan de Taag... Een uur lang bekeken we er het verkeer op de brug en op de stroom. Veerdiensten braakten met een kort interval honderden passagiers en auto's uit. Achter ons waren betonmolens aan het werk en wat verder stond een graafmachine met zijn rupsbanden pootje te baden. Haastige boekentasheren, slenterende scholieren, discussiërende vennoten, vrijende jongelui en blazende toeristen, allemaal kwamen ze ons bankje voorbij. De meiden genoten met een ijsje nog wat mee van het schouwspel en plots zat het erop: "Naar het busje!"

Op het Praça do Comercio wachtten we op ons laatste bus. Daar kwam het aërobusje aan. To the airport please. Maar het busje had juist zijn laatste passagier afgezet en reed naar de stelplaats. De eerste halte is aan de overkant, wees de vriendelijke chauffeur. En daar kwam ook al een aërobusje aangereden. Dank zij de sprint van ons leven geraakten we er nog op en omstreeks 17 uur stonden we weer aan het begin van onze Portugalreis: het arrivalsgebouw van Lissabon airport.

Onze drie koffers wogen samen 9 kilo meer dan in Zaventem, namelijk 55kg. De nieuwe schoenen, de fauteuilaankleding en ons vuile ondergoed zaten daar voor iets tussen.

Vlucht Lissabon-Brussels vertrok aan gate 16. Terwijl de dames de taxfreeshop onveilig maakten, slobberde de lijder 3 overrijpe perziken, 5 rotte nectarinen en 2 minidruifjes naar binnen. Omdat de vorige vlucht naar Brussel, gevuld met zaken- en zakkenmensen, aan poort 16 maar niet wilde vertrekken, moesten wij overschakelen naar gate 11 en stipt op (plaatselijke)

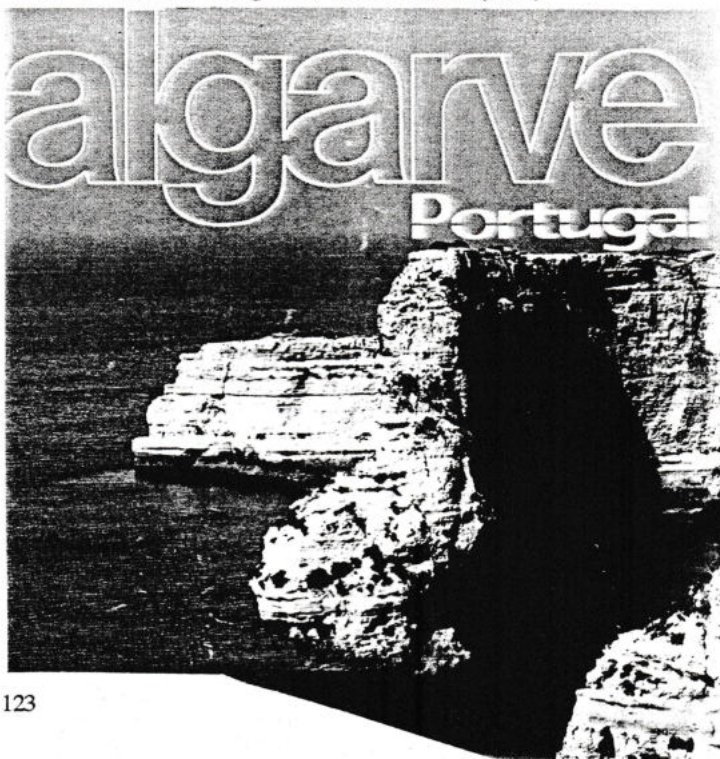
tijd, 18.55 uur, konden we inschepen, eerst in een bus dan in ons vliegtuig. De meeste reizigers zagen er bekakter uit dan tijdens de heenvlucht. Aan boord wisselden we een korte blik met een knappe jongeling die achteraf neef Robrecht bleek te zijn, die met zijn even knap lief een tussendooréénweekrugzakvakantie achter de voeten had in Noord-Portugal. De gezagvoerder, ene Bourgeois, heette ons welkom en zei dat het in Brussel al wat beter weer was, dan toen hij vertrokken was. Met die geruststellende gedachte kliefdien we door het wolkenloze luchtruim. Prachtige landschappen passeerden onder onze speurende ogen en alle wateroppervlakken zonden weerspiegelingen uit onder de blakende zon. Omdat de Boeing 737, vlucht SLR3562, maar voor driederden gevuld was, kon wie wilde een plaatsje aan een raampje bemachtigen. Aan boord was ook een echtpaar dat zijn vakantie had moeten onderbreken na de mededeling dat hun twintigjarige zoon opgenomen was in de intensive care van een Turks ziekenhuis. Moeder moest de spanning kwijt aan al wie in haar buurt kwam. Een jonge bezorgde stewardess ontfermde zich over haar. Het lunchpakket kent u ondertussen. Toen het karretje luxeartikelen voorbijdokterde gaf Elsje de lijdere een elleboogstoot en suggereerde het in Portugal uiteengespatte heel goedkope polshorloge te vervangen door een iets duurder maar beter staand swatchdingetje met rekarmband. Het laatste Belgische geld werd pas besteed toen een aardige, blonde luchtjuf de garantiebon had ingevuld.

Het bewolkte Frankrijk lag achter ons en de Waalse piloot draaide een rondje boven het prachtig verlichte Brussel waar op de Grote Markt duidelijk het nationaal-Vlaamse Elfjulfest aan de gang was. Geregeld flitsten de fototoestellen tot bij ons toen het vliegtuig al de landingsmaneuvers had ingezet. Toch teisterde de luchtdruk menig oor en ook constant slikken hielp niet. Misschien zat het miezerige, typische Belgische regenweertje daar voor iets tussen. Gelukkig was het nog wel zwoelwarm, zodat we ons vakantietenuutje niet hoefden te ruilen. Veel ruimte en veel techniek in het nieuwe luchthavengebouw, toch was niet goed aangegeven aan welke band we onze bagage konden ophalen. Consternatie: het grote bruine valies was gescheurd op drie strategische plaatsen, de zwanenzang van een geliefd maar naar Portugese maatstaven waarschijnlijk te zwaar reisattribuut. Voorbij de exit baadde de ontvangstruimte in het licht van tientallen wachtende familieleden en vrienden. Tante Idaatje verwelkomde ons met een guitig lachje en troonde ons mee naar de parkeergarage. Ijverige politiebeambten waren gretig aan het bekeuren en dat risico wou onze taxivrouwe voor vijftig frank niet lopen.

In de heel ruime wagen draaiden we de Ring en de E40 richting Zandvoorde op....

Volgend jaar Noord-Portugal, dat zit er dik in...Por favor, obrigado, bom dia.... (slot)

Een dispensarium op het Vissersplein

Bij het doorbladeren van L'ECHO d'OSTENDE, jaargang 1898, werd mijn aandacht getrokken door een artikel met als titel: "**L'Inauguration du Dispensaire des Sauveteurs**". (1)

Dit dispensarium bleek een houten constructie te zijn, die ten behoeve van de "**Koninklijke Vereniging der Belgische Redders - Sectie Oostende**", opgetrokken was op het Vissersplein.

Noch de naam van de vereniging, noch de plaats van het dispensarium, verwijzen naar de aard van de redders waarover het hier gaat.

Bij de zeereddingsdienst, heeft men geen weet van een dispensarium en op het eerste gezicht lijkt het Vissersplein nu ook niet de ideale plaats voor een strandreddingsdienst.

In een ander artikel in L'ECHO d'OSTENDE: "Hommage à nos sauveteurs" (2) is er echter sprake van redders die zich in het water gooien, die op hol geslagen paarden tegenhouden, die zich moedig temidden van een verschrikkelijke brand begeven, om mensenlevens te redden.

Misschien kunnen we daaruit besluiten dat het hier om een vereniging gaat van vrijwilligers die om het even waar te Oostende konden hulp bieden om mensenlevens te redden bij allerlei rampen of ongevallen, inclusief strandreddingsdienst tijdens het zomerseizoen.

Het stichtingsjaar van deze vereniging heb ik niet kunnen achterhalen maar in de jaarverslagen van de Stad Oostende (3) wordt ze wel vermeld als "erkend" bij Koninklijk Besluit van 31 mei 1869.

In dat KB, is er echter alleen sprake over de erkenning van de "**Société centrale des Sauveteurs belges**" à Bruxelles, als een "société de secours mutuels".

De stichtingsdatum van de Oostendse sectie en het uitrusten met materieel om daadwerkelijk reddingen te kunnen uitvoeren, evenals een afbeelding van het dispensarium, heb ik nog niet kunnen vinden.

Het dispensarium was uitgerust met:

1. een zeer lichte brancard, voorzien van een zeil, dat het slachtoffer moest beschermen tegen indiscrete blikken. Deze brancard kon gemakkelijk geplaatst worden op een licht karretje voor het transport van het slachtoffer,
 2. een operatietafel, waarop de eerste zorgen aan de slachtoffers toegediend konden worden,
 3. een rustbed voor slachtoffers die niet onmiddellijk vervoerd konden worden,
 4. een soort lichte doodskist in zink met een zeildoek als deksel en eveneens gemakkelijk te plaatsen op het karretje waarvan sprake hierboven.
 5. een kast met lakens, dekens en alles wat onontbeerlijk was voor het toedienen van de eerste zorgen, inclusief een kleine apotheek.
- (1)

Voor de volledige installatie van het dispensarium gaf de stad Oostende in 1898 de som van 1.188,29 Fr uit (4).

Op de begroting voor 1899 werd een uitgave van 800 Fr voorzien voor de constructie van het dispensarium (5) maar deze som werd reeds uitbesteed in 1898.

De inhuldiging van het dispensarium, in mei 1898, gebeurde op dezelfde dag van de overhandiging van het nieuwe vaandel aan de reddersvereniging en naar loffelijke gewoonte in die tijd, werd de gelegenheid aangegrepen om er een feest van te maken.

Niet minder dan 23 verenigingen plus de harmonie Euterpe en de reddersvereniging, verzamelden vanaf 10.30 uur op het Vanderzweep-

plein (nu Ernest Feysplein) en trokken dan in stoet naar het stadhuis (dat zich toen op het Wapenplein bevond), waar het vaandel overhandigd werd door de schepen A. Liebaert aan de voorzitter: schepen A. De Breyne.

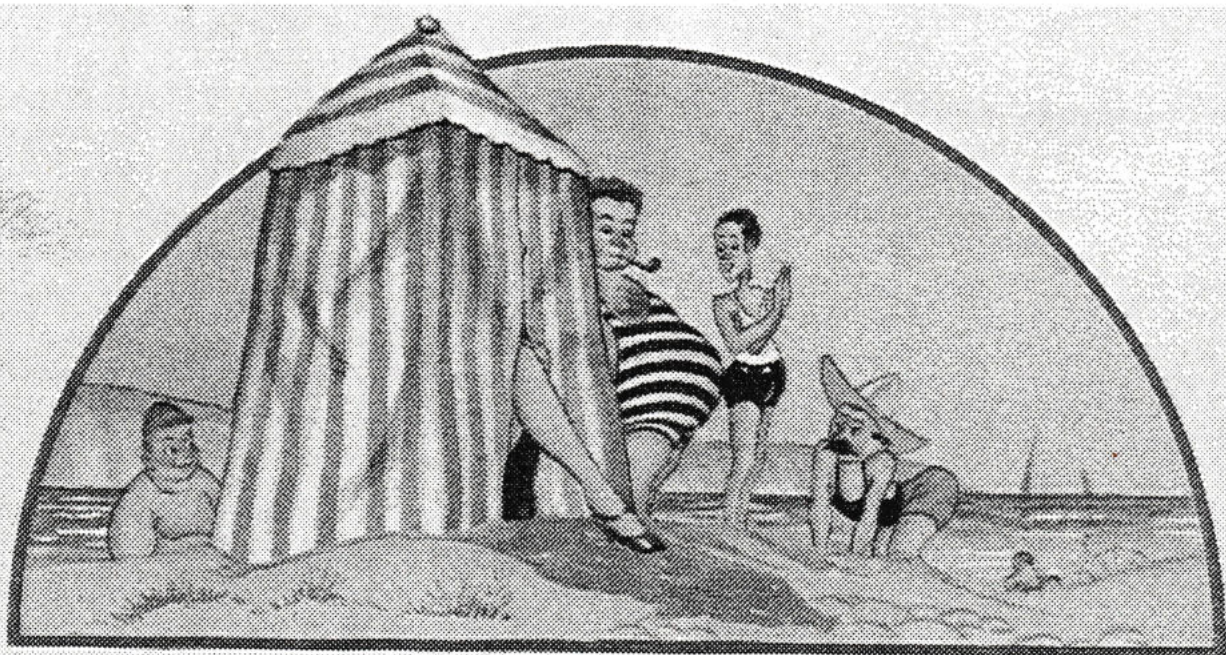
Na de gebruikelijke toespraken, de huldiging van de redders en het heffen van het glas ter ere van het nieuwe vaandel, werd door de harmonie Euterpe de "Brabançonne" gespeeld.

Nadien trok gans de stoet naar het Vissersplein, waar het dispensarium werd ingehuldigd en daarna ook bezocht, door o.a. de heer G. De Ro, secretaris-generaal van de "Société des Sauveteurs Belges".

Zoals het in die tijd ook gebruikelijk was, werd de plechtigheid afgesloten door een banket dat gegeven werd in het lokaal van de reddersvereniging (6), dat zich bevond in het "Hotel de la Marine", in de Kapellestraat 27 (3).

Bronnen:

- (1) *L'Echo d'Ostende* N° 52 van 1 mei 1898
- (2) *L'Echo d'Ostende* N° 54 van 8 mei 1898
- (3) *Jaarverslag* 1900 pag. 55
- (4) *Jaarverslag* 1898 pag. 121
- (5) *Bulletin Communal* 1898 pag. 426
- (6) *L'Echo d'Ostende* N° 53 van 3 mei 1898
- (7) *Moniteur Belge* van 2 juni 1869 pag. 1925

On espère voir plus!!
Zal onze nieuwsgierigheid beloond worden?
They hope to see more.

KIEKJES, KOETJES & KALFJES

Oostende

Daar is mijn bestaan begonnen te vergaan
Negentien was ik ik sliep
In het hotel de Londres op het hoogste verdiep
De mailboot voer onder mijn raam
Elke nacht leverde de stad zich over aan
De golven

Negentien was ik ik speelde kaart
Met de vissers van de IJslandvaart
Zij kwamen uit de Grote Koude
Hun oren en wimpers vol zout en
Beten in hompen rauw
Varkensvlees

Als het geklik van dobbelstenen In die tijd
Van vogelpik en pietjesbak won ik altijd
Daarna bij dageraad langs de kathedraal
Dat stenen spinsel van vrees
Langs de verlaten dijk het Kursaal
De nachtcafés

Met de hologige croupiers
De bankroete bankiers
Engelse meisjes met T.B.C
En vanuit de turkooizen zee
Het wreed gekrijs van meeuwen
En kinderen

"Kom binnen *meneire* de wind"
Schreeuwt een uitgelaten kind
En over Oostende waait een wolk van zand
Vanuit de onzichtbare overkant
Het heilige Engeland
En de Sahara

Langs de gevels van apothekers
(Die hun condooms fluisterend verkochten)
Langs de pier en de golfbrekers
De vismijn met haar zeegedrochten
De paardenrenbaan waar ik op een zondag
Niet meer won

Zondagen die kwamen en gingen
Nachten in het Hotel van de Thermen
Waar ik schrok van haar kermen
Hijgen zuchten zingen
Haar geluid teistert nog altijd mijn
Herinneringen

Andere eilanden zeeën woestijnen
Heb ik gekend Istamboel dat luchtkasteel
Chien-Mai met zijn landmijnen
Zanzibar in de hitte van kaneel
En de trage trage Taag Zij verdwijnen
Gestaag

Scherper in het licht van het Noorden
Zie ik het kinderlijk gezicht
Van de Meester van maskers en knoken
Van Oostende kleur en ondeugd
Hij glimlacht om zijn morsdode
Jeugd

Hugo Claus
Uit *Boek in Vlaanderen 1998*

Met FTG over Zee, naar SCHOTLAND

En ZONDER REGEN! Het is inderdaad een heel interessante en vooral zeer gevarieerde reis geworden. De start was in Zeebrugge met de oversteek en de tafelenoemens naar Hull, aan boord van een Rotterdammer. De Noordzee zorgde voor het wiegen op een wiegenliedje.

Eerste doel is het westelijk gelegen eiland Arran. Maar onderweg groeten we nog even de Romeinse muur van keizer Hadrianus (tegen de Schotten en Picten) en vergeten we ook niet de huwelijken smedende smid van Gretna Green. Ook Lockerby ligt op onze weg, maar we laten het links liggen. Remember!

Het eiland Arran heeft de faam "Klein Schotland" te zijn. Naast het kasteel van de Hamiltons - familienaam die ook in Oostende bekend (berucht?) is - is er ook die betoverende tuin waarvoor "die van den overkant" zo beroemd zijn.

De tamelijk moderne wiskystokerij wordt door sommigen ook met veel genoegen liplickend gemaakt. En nu, tussen hoge bergen en langs de prachtige kust naar ons eerste avontuur: de bus wil niet weg van het eiland! Die heeft nochtans geen whisky binnen. Hij blijft koppig hangen "tussen schip en wal". Maar waarschijnlijk is het niet de eerste maal dat ze zoiets meemaken. De strijd tegen snel opkomend tij en tegen de tijd wordt tenslotte gewonnen. Een van onze heel vlugge dames zit al alleen aan boord en geraakt in grote paniek als ze meent dat de bus er langs een andere ferry zonder haar vandoor gaat!

Eén van de vele forten die Engeland bouwde om de Schotten te temmen, was Fort William, spoorloos nu, maar liggend aan de Great Glenn. In deze kloof ligt nu de merenlijn, de waterlijn met de Lochs, tussen West- en Oostkust, tussen de Ierse en Noordzee. We pogen er de Ben Nevis - de hoogste - te zien, te beklimmen, dan met de teleferiek. Daarboven, het hoekje om, en we waaien weg, recht de gezellige kantine binnen... Maar 't was toch een prachtig zicht (buiten).

Fort Augustus is een aangename verrassing. Voor wie hier een eerste maal komt: klein, gezellig, kloosterkostschool, lekkere Engelse speedbroodmaaltijd in 't klooster. Zo geen uren stelende maaltijd in een restaurant op 't mooiste moment van de dag. En dan laat één van onze Knokse meesters alle Bachse duivels los uit het grote kerkorgel. Gevolg: het monster van Loch Ness, Nessie, verdwijnt in de diepste diepten van het Loch en het wil zich zeker niet meer aan ons openbaren. Hier ook bevinden zich, netjes op een rij, 8 van de 29 sluizen die tussen beide zeeën en de meren, de waterstanden en doorgangen regelen. Ze liggen er lieflijk bij in hun ouderdom (uit 1829) en met menselijke afmetingen.

Oostwaarts verandert het landschap naar meer openheid. We bezoeken nog het Commando- "Denkmal" - (we waren met drie oud-Para-Commando's aan boord en de ouders van nog twee actieven). In een vreselijke vlakte, zonder de minste beschutting, in tenten, kregen de eersten vanaf '42 hier hun harde oorlogstraining.

Het bekende Inverness is onze volgende halteplaats. Hier is het verkeersknooppunt tussen Oost en West, het vertrekpunt voor wie het barre en bijna lege Noorden wil verkennen.

Een gezellig hotelletje, zoals alleen de Britten het ineenknutselen, wordt de voorloper van ons bezoek aan Edinburgh.

De hoofdstad is mooi, heeft een boeiende, bloedige geschiedenis waarover veel verteld wordt in het Nederlands via een cassette. Dit tijdens 'n (eventueel) uren durend bezoek aan de - Castle. Ook de Britse koningin heeft hier haar kasteel en tussen het station en haar huisje loopt de interessantste straat van de stad: the Royal Mile. Een Engelse mijl ver moet je van het ene merkwaardig gebouw naar het andere. In een fabrieksmuseum maken we de producties mee van de KILTS. Op oude en oudere machines en van de gidse krijgen we boeiende zaken te horen en te zien. Een bepaald ogenblik zou éne van de Knokse dames tegen een Schot gezegd hebben: "Eft e kè je rok op!". Knokke ligt niet zo ver van Schotland, de man had die wereldtaal verstaan en deed het dan ook prompt. Onder vier ogen heb ik bij de gidse ook geïnformeerd omdat ik zulke klanken opgevangen had en zij beaamt: "A real Scott does not wear

underwear under his kilt". Kwestie van tijdens hun vele oorlogen niet te veel tijd te verliezen???

Om de avond te besluiten heeft Jozef nog wat uit zijn hoed getoverd: twee desserts. Eén ervan is cultureel: het optreden van enkele "inboorlingen" in typische klederdracht en met hun echte doedelzakmuziek. (Ze gebruiken dat ook in oorlogstijd om de zenuwen van de vijand murw te krijgen!)

Aan de grens werden we nog eens tot weerziens toegewenst door een ander pijpende kilt dragende Hooglander en dwars door Hadrians Wall gaat het nu bergaf naar het verre Hull. De afstand wordt ingekort door het vertellen van (soms echt gebeurde) kluchten. Nog een (te) kort bezoek aan het aantrekkelijke en historische York. Ooit, via de Prinsbisschop van York, heerste het over Schotland.

Nu is het een Engelse boot die ons door de nacht in luxecabines terugbrengt. De fans kunnen nog genieten van Engeland - Kroatië.

We hadden opnieuw een heerlijk publiek, die gidsen, en enkele alleenreizende dames leerden - noodgedwongen - hoe heerlijk-gezellig het kan zijn je kamer te moeten delen met iemand anders. Gedeelde vreugd, ...

Dank U wel, medereizigers, wij deden ons best, jullie hebben getoond dat het geslaagd is. Maar ... rust roest. Ondertussen zitten we reeds een tijdje met onze gedachten in Italië, en dat zou voor de tweede helft van september zijn. Een land met 8.000 km zee, een land met een overweldigende cultuur die de onze enorm beïnvloed heeft ...

Het is ook een land waar je je als Belg en als Vlaming heel snel thuis voelt, snel enkele Italiaanse woorden leert, ciau Bambino, arrivederci Gina e Claudi...;

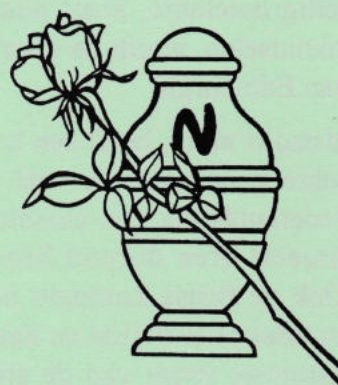
En, wordt België niet genoemd: "Het Italië van het Noorden?", spreken we niet over "het Palermo aan de Maas"? En over "het Venetië van het Noorden". En zijn dit geen andere bekende uitvoerproducten uit dat spaggettiland: Ferrari, een zekere Paola...?

Jozef Bonte, Gids Knokke Sincfal en Jaak Fonteyne, Lange Nelle Oostende

UITVAARTVERZORGING - FUNERARIUM

Jan Nuytten

Het **uitvaartcontract**
is de absolute **zekerheid**
dat uw begrafenis of crematie
zal uitgevoerd worden volgens
uw wensen en dat uw familie
achteraf **geen financiële**
beslommeringen heeft

Torhoutsesteenweg 88 (h)
8400 Oostende (Petit Paris)
tel. 059 - 80 15 53

